

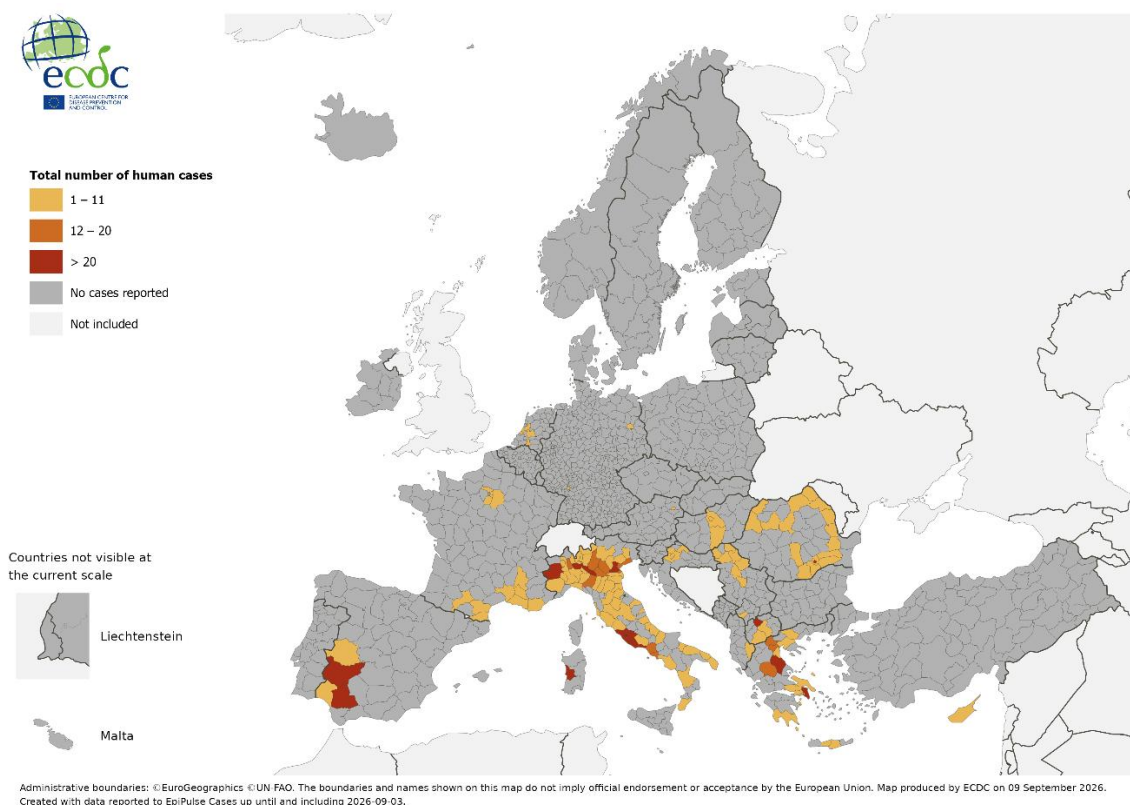
Aktuální epidemiologická situace ve výskytu západonilské horečky v Evropě v probíhající sezóně 2026 (ke dni 3. září)

Oddělení epidemiologie infekčních onemocnění, CEM, SZÚ

Od začátku sezóny 2026 (ke dni 3. září) byl výskyt západonilské horečky hlášen v **15 zemích kontinentální Evropy** (země EU/EHP a sousedící země), přičemž bylo identifikováno **143 oblastí zasažených virem západonilské horečky (WNV)**. Tyto oblasti se nacházejí v Itálii (62), Řecku (19), Rumunsku (17), Francii (13), Srbsku (7), Nizozemsku (5), Chorvatsku (4), Španělsku (4), Maďarsku (3), Severní Makedonii (3), Německu (2), Albánii (1), Rakousku (1), Kypru (1) a Kosovu (1). Ve 36. kalendářní týdně 2026 bylo hlášeno 20 oblastí jako poprvé postižených v této sezóně. Postižené oblasti v sezóně 2026 (ke dni 3. září) jsou znázorněny na mapě níže (Obrázek 1).

Z 15 zemí Evropy bylo od začátku sezóny 2026 nahlášeno **1 086 případů infekce virem západonilské horečky u lidí získaných lokálně**: Itálie (516 případů), Řecko (284 případů, z toho 11 s neznámým místem infekce), Španělsko (88 případů), Rumunsko (56 případů), Severní Makedonie (55 případů), Francie (36 případů), Srbsko (18 případů), Nizozemsko (9 případů), Chorvatsko (7 případů), Kypr (6 případů), Rakousko (4 případy), Maďarsko (3 případy), Německo (2 případy), Albánie (1 případ) a Kosovo (1 případ).

Obrázek 1: Oblasti zasažené virem západonilské horečky během sezóny 2026 k 3. září, podle zemí a NUTS3 nebo GAUL1

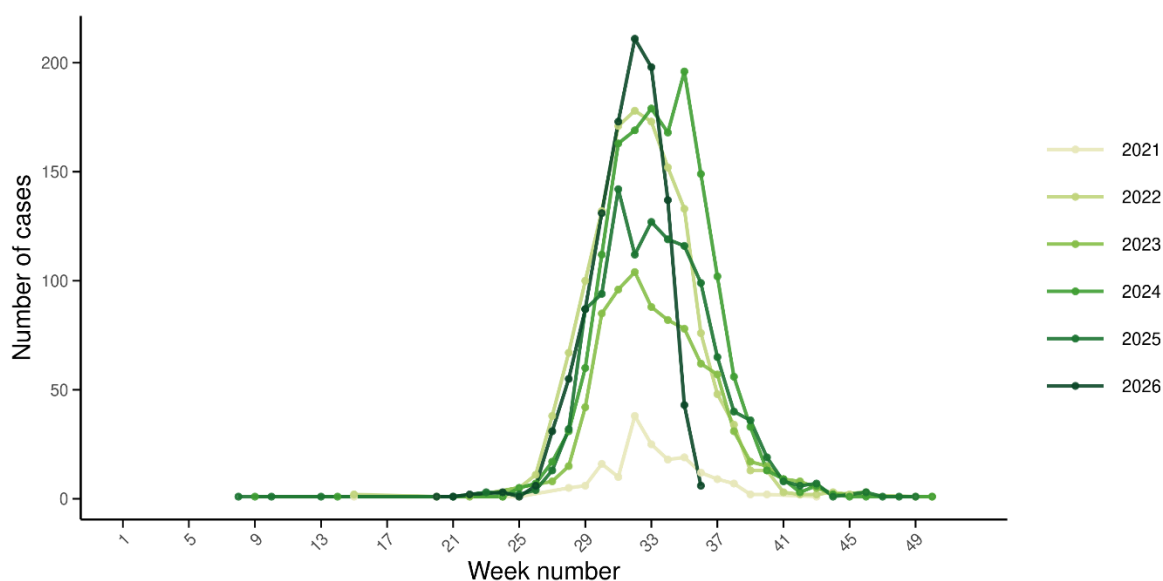

Podle počátku příznaků onemocnění se první případ objevil 12. května v Severní Makedonii a zatím poslední případ onemocnění měl první příznaky 1. září a byl zaznamenán v Rakousku.

Bylo hlášeno celkem **61 úmrtí**: v Itálii (25 úmrtí), Řecku (24 úmrtí), Severní Makedonii (7 úmrtí), Rumunsku (2 úmrtí), Španělsku (2 úmrtí) a Nizozemsku (1 úmrtí).

Počet dosud hlášených případů u lidí (1 086 případů) překračuje průměrný počet hlášený ve stejném období za poslední desetiletí (736 případů), což naznačuje v tomto roce intenzivní cirkulaci viru západonilské horečky (WNV). Zpoždění, které se objevuje v rutinním hlášení, může navíc vést k podhodnocení současné situace, protože data za rok 2026 zůstávají předběžná, zatímco desetiletý průměr je založen na konsolidovaných datech z předchozích let. Ke dni 3. září 2026 byly lokálně získané případy u lidí hlášeny ve 143 regionech NUTS 3 v 15 zemích Evropy, což je obdobné jako ve stejném období roku 2025. Geograficky nejrozšířenější sezónou WNV v historii záznamů však zatím zůstává rok 2024, kdy bylo zjištěno 218 postižených regionů. V roce 2024 byla hlášena 2 autochtonní onemocnění WNV u lidí na území České republiky, obě v Jihomoravském kraji. V roce 2025 nebylo v ČR evidováno žádné onemocnění a v letošní sezóně 2026 (ke dni 9. září) nebyl zatím hlášen žádný autochtonní případ WNV u lidí na území ČR.

Graf 1: Porovnání časové distribuce případů západonilské horečky s místním přenosem v Evropě v roce 2026 a v předcházejících pěti letech (ke dni 3. září 2026)

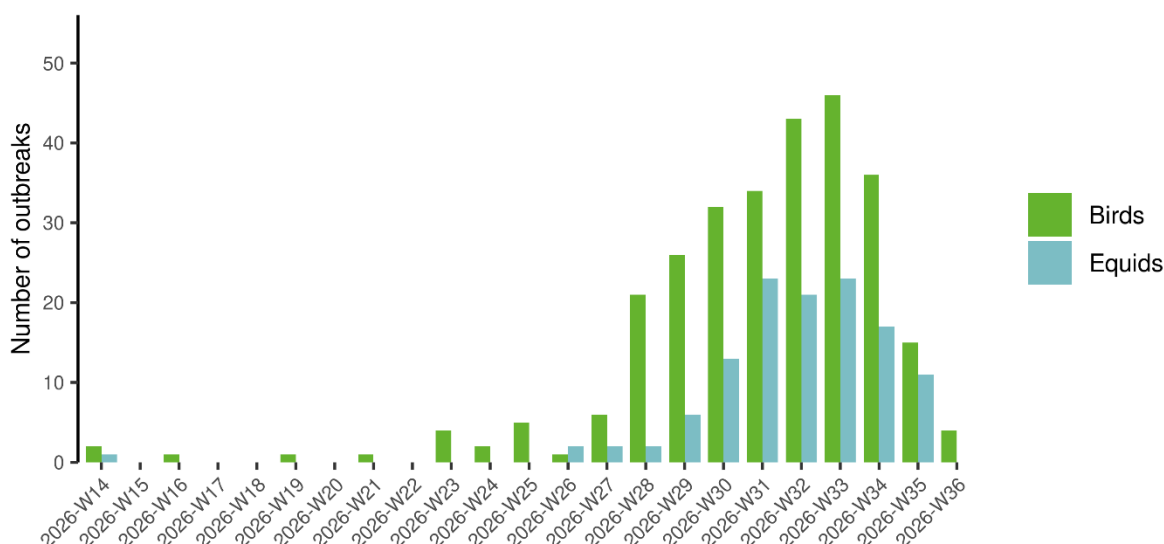
Stejně jako v předchozích letech byla většina případů v Evropě hlášena u mužů ve věku 65 let a starších. Celkem bylo hospitalizováno 78 % případů a u 60 % případů se rozvinuly neurologické příznaky (ve srovnání s desetiletými průměry 87 %, respektive 65 %). Smrtnost byla přibližně 6 %, což je pod desetiletým průměrem 10 %. Tato předběžná zjištění odpovídají očekávaným hodnotám a nenaznačují zvýšenou závažnost onemocnění, ačkoli údaje o klinickém průběhu zatím nejsou k dispozici u všech případů a s postupující sezónou mohou být dohlášena další úmrtí. Smrtnost v jednotlivých zemích je ovlivněna citlivostí systému

surveillance, rovněž tak postupy u screeningu dárců krve, proto by se přímá srovnání mezi zeměmi měla provádět s opatrností. Vzhledem k tomu, že většina infekcí WNV probíhá asymptomaticky nebo subklinicky, hlášené počty případů představují pravděpodobně pouze zlomek skutečného počtu infekcí.

Výstupy z veterinární surveillance

Z veterinárního hlediska v roce 2026, nahlásilo zatím 10 evropských zemí 121 ohnisek WNV u koňovitých a 280 u ptáků (viz Graf 2). Nejdříve nahlášené ohnisko WNV u koňovitých bylo 30. března 2026 ve Francii, zatímco poslední mělo předpokládané datum začátku 29. srpna 2026 v Belgii. Ohniska WNV u koňovitých byla hlášena z Francie (43 ohnisek), Itálie (34 ohnisek), Belgie (14 ohnisek), Španělska (9 ohnisek), Řecka (8 ohnisek), Nizozemska (1 ohnisek), Rakouska (3 ohniska), Chorvatska (3 ohniska) a Německa (2 ohniska). U ptáků mělo nejdříve hlášené ohnisko WNV předpokládané datum začátku 31. března 2026 v Itálii, zatímco poslední mělo předpokládané datum začátku 31. srpna 2026 v Rakousku a Chorvatsku. Ohniska nákazy ptáků byla hlášena z Itálie (218 ohnisek), Belgie (26 ohnisek), Chorvatska (9 ohnisek), Španělska (8 ohnisek), Rakouska (7 ohnisek), Francie (5 ohnisek), Německa (3 ohniska), Severní Makedonie (3 ohniska) a Nizozemska (1 ohnisko). Kromě toho v roce 2026 Švýcarsko poprvé předložilo údaje o ohniscích do informačního systému o nákaze zvířat (ADIS) a nahlásilo jedno ohnisko u ptáků v Aargau.

Graf 2: Počet ohnisek WNV u koní a ptáků hlášených v zemích EU/EEA v roce 2026 (ke dni 3. září 2026)

Počet ohnisek u koňovitých a ptáků se v červenci a srpnu 2026 výrazně zvýšil a překročil jejich historické měsíční průměry (za roky 2016–2025 u koňovitých a 2022–2025 u ptáků), což naznačuje intenzivní cirkulaci viru WNV mezi zvířaty. Počty ohnisek, zejména za srpen, navíc zůstávají předběžné, protože zpoždění hlášení může vést k tomu, že další ohniska budou dohlášena v září nebo později.

Z ohnisek u koní a dalších koňovitých hlášených do systému ADIS, nebyly k dispozici informace o druhu zvířete. Nejčastěji s hlášenými ohnisky byly spojovány následující druhy ptáků: vrána šedá (87 ohnisek) a straka obecná (70), vrána černá (18), kos černý (13), poštolka obecná (10), sýček obecný (10), holub hřivnáč (7), jestřáb lesní (7), racek středomořský (6), sojka obecná (5) a hrdlička divoká (5). Kromě toho bylo několik dalších druhů ptáků spojováno až se čtyřmi ohnisky.

K 3. září 2026 byla ohniska u ptáků a/nebo koňovitých hlášena ve 105 regionech NUTS 3 v 11 zemích. To překračuje geografické rozšíření pozorované ve stejném období v roce 2025, kdy byla ohniska hlášena v 88 regionech NUTS 3 v 11 zemích. Dosud pozorované rozšíření v roce 2026 však zůstává nižší než rozšíření pozorované ve stejném období v roce 2024, kdy byla ohniska WNV u ptáků a/nebo koňovitých hlášena ve 131 regionech ve 13 zemích.

Podobně, jak je uvedeno výše u lidských infekcí, rok 2024 zůstává také geograficky nejrozšířenější sezónou WNV v historii záznamů o ohniscích u zvířat, a to na základě počtu postižených regionů NUTS 3. Z 11 zemí, které v roce 2026 nahlásily údaje do systému ADIS, devět již dříve hlásilo ohniska WNV u ptáků a/nebo koňovitých, což je v souladu s endemickou cirkulací WNV. Severní Makedonie a Švýcarsko však nahlásily ohniska nákazy ADIS v roce 2026 poprvé, a to tři u ptáků a jedno u koňovitých.

Surveillance u lidí a veterinární dohled

Země s nejvyšším postižením hlásily jak lidské infekce WNV, tak i ohniska u koňovitých a/nebo ptáků. Albánie, Kypr, Maďarsko, Kosovo, Rumunsko a Srbsko hlásily pouze lidské infekce WNV, zatímco Belgie hlásila pouze ohniska u koňovitých a ptáků. (Pozn: Kandidátské země EU však nemají povinnost hlásit ohniska u zvířat prostřednictvím ADIS).

Rozdíly ve výskytu WNV v evropských zemích mohou odrážet kombinaci environmentálních a ekologických podmínek, klimatických faktorů, hlášení však ovlivňují i zavedené způsoby dohledu – tj. surveillance v humánní a veterinární oblasti. Klimatické podmínky, charakteristiky stanovišť a místní početnost a rozšíření kompetentních přenašečů – komárů rodu *Culex* a ptačích hostitelů mají vliv cirkulaci WNV. Rozdíly v designu, intenzitě, diagnostických postupech a hlášení mohou také ovlivnit počet zjištěných infekcí u lidí a ohnisek nákazy u zvířat.

Klíčová dosavadní zjištění v probíhající sezóně WNV 2026

- V sezóně WNV v roce 2026 momentálně zaznamenáváme v několika evropských zemích intenzivní šíření viru u lidí i zvířat.
- V současné době neexistují žádné známky zvýšené závažnosti onemocnění u lidí v Evropě.
- Itálie zůstává v roce 2026 nejvíce postiženou zemí a hlásí zatím nejvíce případů u lidí a ohnisek nákazy ptáků.
- Řecko hlásilo rekordní počet případů WNV u lidí v tomto ročním období.
- Nizozemsko hlásilo první případy WNV u lidí od roku 2020, spolu s ohnisky u ptáků a koňovitých v široké geografické oblasti.

- Ačkoli v Belgii nebyly dosud hlášeny žádné případy WNV u lidí, pokračující šíření viru u ptáků a koňovitých v osmi regionech naznačuje riziko infekcí u lidí.
- Severní Makedonie zažívá v regionu hlavního města bezprecedentní ohnisko WNV s případy u lidí a detekcí u ptáků.
- V nadcházejících týdnech lze v Evropě očekávat další případy u lidí a ohniska nákazy u zvířat.

Další výhled ve vývoji sezóny v Evropě

Vzhledem k příznivým podmínkám prostředí pro přenos WNV v Evropě očekávají Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) a Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) v nadcházejících týdnech nahlášení dalších případů u lidí a ohnisek nákazy u koní a ptáků. V předchozích letech přenos nákazy WNV obvykle vrcholil v srpnu a začátkem září. ECDC a EFSA situaci v Evropě nadále pečlivě sledují.

Situace v ČR a základní opatření

Epidemiologickou situaci u lidí sledují krajské hygienické stanice, Státní zdravotní ústav, Ministerstvo zdravotnictví a případná ohniska ve veterinární oblasti Státní veterinární správa.

V sezóně 2026 (ke dni 9. 9.) nebylo hlášeno na území ČR žádné onemocnění WNV u lidí s místním přenosem.

Na území ČR se v minulosti opakovaně vyskytly autochtonní případy u lidí na území Jihomoravského kraje (5 případů v roce 2018, 1 případ v roce 2019, 2 případy v roce 2024). Je doporučeno věnovat pozornost případům s příznaky západonilské horečky, a zejména u neuroinfekcí v rámci diferenciální diagnostiky provádět i vyšetření na západonilskou horečku. WNV patří mezi flaviviry, u sérologického vyšetření se může objevit zkřížená reakce s jinými flaviviry a proto je důležité potvrdit výsledek v Národní referenční laboratoři pro arboviry Zdravotního ústavu v Ostravě. Všechny suspektní a potvrzené případy západonilské horečky je potřeba včas hlásit místně příslušné Krajské hygienické stanici.

Mezi základní preventivní opatření patří opatření proti přenosu WNV krví, tkáněmi a orgány od dárců. Ve spolupráci s Transfuzní službou a Společností pro transfuzní lékařství a podle platné evropské i české legislativy se osoby, které pobývaly v rizikové oblasti s aktuálním výskytem západonilské horečky, buď dočasně vyřazují z dárčovství (na 28 dní od opuštění rizikové oblasti) nebo se testují na přítomnost nukleové kyseliny WNV.

Zdroje:

- Weekly overview of areas affected by West Nile virus in Europe, based on reported human cases, <https://wnv-weekly.ecdc.europa.eu/>
- Surveillance of West Nile virus infections in humans and animals in Europe, monthly report, <https://wnv-monthly.ecdc.europa.eu/>
- Informační systém infekční nemoci (ISIN)
- Další informace o západonilské horečce na webu SZÚ: <https://szu.gov.cz/temata-zdravi-a-bezpecnosti/a-z-infekce/w-2/west-nile-fever-zapadonilska-horecka/>